

Biroul Permanent al Camerei Deputaților
Birou Legislativ

Nr. 533 din 17.09.2019

Biroul permanent al Senatului
Nr. 448 din 18.9.2019

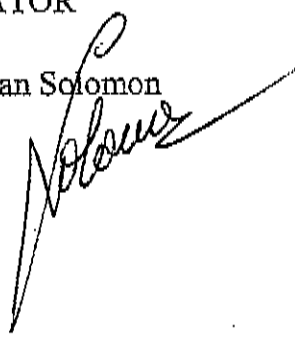
Către,
Biroul Permanent al Camerei Deputaților

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL
Înregistrat nr. 4969
Data 27.09.2019

În conformitate cu prevederile art.92 din Regulamentul Camerei Deputaților, republicat, cu modificările și completările ulterioare, și al art.74 din Constituția României, republicată, vă înaintăm spre dezbateră și adoptare *propunerea legislativă pentru instituirea Zilei Românității Balcanice.*

INIȚIATOR

Deputat Adrian Solomon

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL	
Înregistrat nr.	4969
Data	27.09.2012

EXPUNERE DE MOTIVE

Prin instituirea Zilei Românității Balcanice se urmărește aducerea în centrul atenției publice a necesității de solidaritate națională și cultural-identitară cu minoritățile meglenoromână și aromână înrudite din Balcani.

De asemenea, instituirea Zilei Românității Balcanice are intrinsec valoarea reluării, într-o nouă etapă istorică, a unei tradiții naționale. Între 1906 și 1948 data de 10 mai a fost sărbătorită în țara noastră ca Ziua Românilor din Balcani.

La 9 mai 1905, dând curs cererilor hotărâte și demersurilor energice ale României, sultanul Abdul Hamid al II-lea (İkinci Abdülhamit) emitea la Constantinopol un Decret imperial, numit turcește Iradea, prin care românii din Imperiul Otoman, care cuprindea atunci o bună parte a Peninsulei balcanice, erau recunoscuți oficial drept a XVII - a națiune, distinctă de națiunea elenă ortodoxă. Astfel, România înregistra un strălucit succes diplomatic în favoarea conaționalilor săi de la sud de Dunăre, vorbitori ai dialectelor istorice ale limbii române comune: meglenoromân și aromân. Românii de viață meglenoromână și aromână căpătau drepturi depline pe planul administrației locale, precum și pe plan școlar și bisericesc.

Pentru conformitate, redăm mai jos versiunea română a textului Iradelei, așa cum a fost aceasta transmisă încă din epocă:

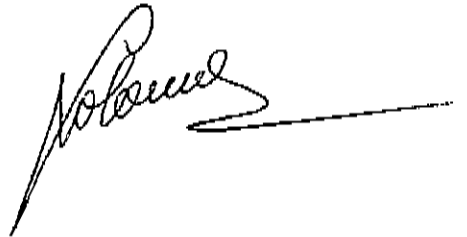
„Majestatea sa Imperială, sultanul, care în sentimentele sale de înaltă justiție și îngrijire părintească pentru popoarele sale, își întinde binefacerile și favorurile sale asupra tuturor supușilor săi credincioși, fără deosebire de rasă, nici religione, luând în considerație suplicele supuse, în timpul din urmă, la picioarele tronului imperial de către supușii săi valahi, a binevoit să ordone că, în virtutea drepturilor civile, de care dânsii se bucură cu același titlu ca și ceilalți supuși nemusulmani, comunitățile lor să desemneze pe muhtari (primari) conform cu regulamentele în vigoare; ca, după cum se practică pentru celelalte comunități, membrii valahi să fie deopotrivă admiși, după regulă, în consiliile administrative și ca înlesniri să fie acordate de către autoritățile imperiale pentru profesori numiți de către zisele comunități pentru inspectarea școlilor și îndeplinirea formalităților dictate de legile Imperiului pentru deschiderea noilor stabilimente școlare. Această ordonanță imperială a fost comunicată departamentelor respective pentru executarea ei.”

A doua zi, pe 10 mai 1905 Iradeaua sultanală a fost adusă la cunoștință publică. Astfel, românii de viță meglenoromână și aromână căpătau drepturi depline pe planul administrației locale, precum și pe plan școlar și bisericesc.

Intervențiile energice ale României pentru recunoașterea oficială a elementului etnic românesc din cuprinsul Imperiului Otoman au durat mai mult de patru ani, datorându-se ambasadorului României la Constantinopol, Alexandru Emanoil Lahovary, și colaboratorului său Gheorghe Derussi.

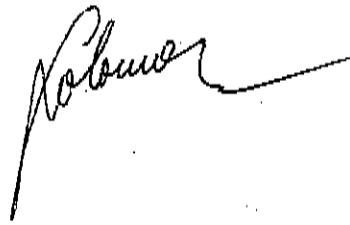
În semn de mulțumire pentru gestul sultanului Abdul Hamid al II-lea de recunoaștere a naționalității române din Imperiul Otoman, Regele României a dispus construirea unei mari Moschei în Constanța, pentru necesitățile minorității turco-tătare din țara noastră. Această moschee, cunoscută ca Moscheea Carol I și ridicată în Piața Ovidiu din Constanța, a fost inaugurată la 31 mai 1913.

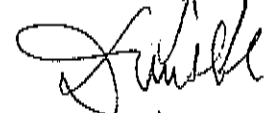

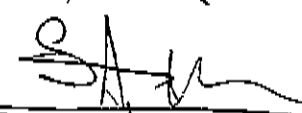

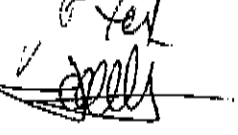
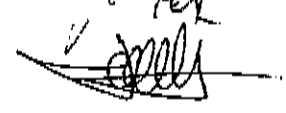

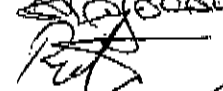

România a susținut exemplar, timp de jumătate de secol, școlile și bisericile confrăților aromâni și meglenoromâni atât în dialectele aromân și meglenoromân, cât și în dacoromâna literară, proces întrerupt în 1948.

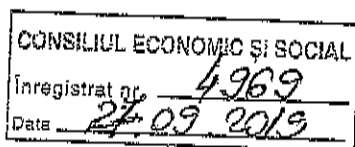

Inițiatori:

Adrian Solomon, deputat PSD

2. Stăvina Ionel Ioan	PSD	
3. Cădule Aurel	PSD	
4. PĂCE MĂNUT	PSD	
5. LAZĂR SOREIN	PSD
VBR	
6. HENRI EUGEN	PSD	
7. URSU VASILE	PSD	
8. VEXLER SILVIU	MIN	
9. Slavotrub Adnogi	Min	
10. GHERA GIURECI-SLOBODAN	MIN.	
11. IONEL IONEL	MIN	
12. Rădulescu Cătelea Marian	PSD	
13. NICOLICĂ EUGEN	PSD	
14. BEZINTEANU EUGEN	PSD	
15. NIKOLAI IONEL	PSD	
16. TOMA IONEL	PSD	
17. GAVRILIA BIANCA	PSD	
18. IUCIU MATEI	PSD	
19. COJOCARI BOGDAN	PSD	
20. ROTARU RĂZVAN	PSD	
21. CIOTU TAMARA	PSD	
22. NIȚĂ NIȚĂ	PSD.	

ROMÂNIA

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENAT

proiect

LEGE

pentru instituirea Zilei Românității Balcanice

Parlamentul României adoptă prezenta lege

Articolul 1. Se instituie ziua de 10 mai – Ziua Românității Balcanice.

Articolul 2. Ziua Românității Balcanice poate fi marcată de către autoritățile administrației publice centrale și locale și de celelalte instituții ale statului, de către societatea civilă și persoane fizice și juridice de drept public ori privat, de către reprezentanțele României în străinătate, prin organizarea și/sau participarea, în țară sau peste hotare, la programe și manifestări sociale, educative, cultural-artistice, științifice etc. dedicate acestei sărbători.

Articolul 3. Autoritățile administrației publice centrale și locale pot sprijini material și logistic organizarea și desfășurarea manifestărilor prevăzute la art. 2.

Articolul 4. Societatea Română de Radiodifuziune și Societatea Română de Televiziune, în calitate de servicii publice, pot include în programele lor, cu prioritate, emisiuni culturale și informative ori aspecte de la manifestările dedicate acestei sărbători în țară și peste hotare.

*Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din
..... cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76. alin. (2) din
Constituția României, republicată.*

Președintele Camerei Deputaților

Ion-Marcel CIOLACU

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76. alin. (2) din Constituția României, republicată.

Președintele Senatului

Teodor Viorel MELEȘCANU

